

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Қазіргі ата-анаға тәрбие мәселесінде көмектесу жолдары

ЖАРИЯЛАНДЫ 06.04.2025	ТІРЕК СӨЗДЕР ата-ана, бала тәрбиесі, балабақша, қарым-қатынас, отбасы, педагогикалық кеңес, психологиялық қолдау, тәрбиелік шаралар, тәрбиеші, ынтымақтастық	СІЛТЕМЕ https://bilimger.kz/177682/
---------------------------------	--	---

Бутабаева Айжан Ашимбаевна

Тараз қаласы

«№12 бөбекжай-бақшасы» МКҚК

Әдіскер

Аңдатпа. Бұл мақалада қазіргі ата-аналарға бала тәрбиесі мәселесінде көмек көрсету жолдары қарастырылады. Балабақша мен отбасы арасындағы ынтымақтастықтың маңызы, ата-аналармен жұмыс істеудің тиімді әдістері, педагогикалық және психологиялық қолдау көрсету жолдары талданады. Сондай-ақ, ата-аналарды баланың тәрбиелік іс-әрекеттеріне белсенді қатыстыру тәсілдері ұсынылады.

Тірек сөздер: ата-ана, тәрбиеші, бала тәрбиесі, балабақша, отбасы, ынтымақтастық, психологиялық қолдау, педагогикалық кеңес, қарым-қатынас, тәрбиелік шаралар.

Қазіргі қоғамда баланың тәрбиесі мен дамуы ата-ананың ғана емес, балабақша тәрбиешісінің де маңызды міндеттерінің бірі болып табылады. Ата-аналар бала тәрбиесінде көптеген қиындықтарға тап болады, ал тәрбиеші олардың сенімді көмекшісіне айналуы тиіс. Балабақша мен отбасының ынтымақтастығы балаға қолайлы тәрбиелік орта қалыптастыруға көмектеседі.

Баланың жан-жақты дамуы үшін ата-аналар мен балабақша тәрбиешісі

тығыз қарым-қатынаста болуы керек. Ынтымақтастықтың негізгі қағидалары мыналар:

1. Сенімді қарым-қатынас – ата-аналар тәрбиешіге өз баласының мінез-құлқы, үйдегі тәртібі туралы ашық айтуы үшін, өзара сенім қалыптасуы қажет.
2. Ашық диалог – ата-аналармен кездесулер, жеке кеңестер арқылы баланың дамуындағы жетістіктер мен қиындықтарды бірге талқылау маңызды.
3. Ата-аналарды тәрбиелік процестерге тарту – мерекелік іс-шараларға, шығармашылық жұмыстарға, тәрбие сағаттарына қатыстыру арқылы олардың рөлін күшейтуге болады.

Ата-аналармен жүйелі жұмыс жүргізу баланың үйлесімді дамуына әсер етеді және оларды ортақ мақсатқа жетелеуге көмектеседі.

Көптеген ата-аналар бала тәрбиелеу барысында түрлі қиындықтарға тап болады. Сондықтан тәрбиеші оларға теориялық және практикалық көмек көрсетуі қажет. Бұл көмек келесі бағыттарда жүзеге асырылады:

1. Педагогикалық кеңестер мен семинарлар – ата-аналарға баланың жас ерекшеліктеріне сәйкес тәрбие беру тәсілдері түсіндіріледі. Мысалы, «Баланы әдептілікке қалай үйретуге болады?», «Эмоциялық тұрақтылықты қалыптастыру жолдары» секілді тақырыптарда дәрістер өткізу тиімді.
2. Жадынамалар мен ақпараттық парақшалар тарату – ата-аналарға бала тәрбиесінде маңызды кеңестер мен әдістемелік ұсыныстар жазылған материалдар беріледі.
3. Жеке консультациялар – ата-аналармен жекелей кездесіп, олардың сұрақтарына нақты жауап беру, нақты жағдайларға сәйкес кеңес беру қажет.

Осылайша, ата-аналарға тәрбие процесінде сенімді көмекші болу – тәрбиешінің басты міндеттерінің бірі.

Баланың мінез-құлқы мен эмоционалдық дамуына ата-ананың

психологиялық жағдайы тікелей әсер етеді. Кейде ата-аналар өз баласының ішкі әлемін толық түсіне алмауы мүмкін. Сондықтан тәрбиеші ата-аналардың психологиялық сауаттылығын арттыруға көмектесуі қажет.

Бала психологиясы туралы білім беру – ата-аналарға әр жас кезеңіндегі психологиялық ерекшеліктерді түсіндіру қажет. Мысалы, 3-5 жас аралығындағы балалардың қоршаған ортаға қызығушылығы жоғары болғандықтан, оларға шектеу қою емес, дұрыс бағыт беру маңызды екендігін ата-аналарға түсіндіру керек.

Стресті басқару әдістерін үйрету – кейбір ата-аналар баланың тәртібіне шыдамдылық танытпай, қаталдық көрсетеді. Мұндай жағдайда сабыр сақтау, баламен дұрыс қарым-қатынас орнату әдістері үйретілуі тиіс.

Эмоциялық байланыс орнатуға көмектесу – ата-аналарға баламен сенімді қарым-қатынас орнату жолдарын үйрету, олардың ішкі сезімдерін түсіну, баланың эмоциясын басқаруға бағытталған ойындар мен жаттығуларды ұсыну маңызды.

Осы әдістерді қолдану арқылы ата-аналар өз баласының психологиялық дамуын дұрыс бағытта қалыптастыра алады.

Ата-аналар бала тәрбиесінде маңызды рөл атқарғанымен, олардың барлығы бірдей тәрбие процесіне белсенді араласа бермейді. Сондықтан тәрбиеші ата-аналарды балабақша өміріне тартып, олардың белсенділігін арттыру жолдарын қарастыруы керек.

Отбасылық іс-шаралар ұйымдастыру – ата-аналар мен балалардың бірге қатысуына мүмкіндік беретін ертеңгіліктер, шығармашылық байқаулар, спорттық жарыстар ұйымдастыру. Мұндай шаралар ата-аналар мен балалар арасындағы байланысты нығайтады.

«Ата-аналар клубын» құру – тәрбиешілер мен ата-аналардың тұрақты түрде кездесіп, тәжірибе алмасуына жағдай жасау. Мұнда ата-аналар бір-бірімен кеңесіп, бала тәрбиесіндегі өз тәжірибелерімен бөлісе алады.

Үй тапсырмалары мен бірлескен жобалар – балабақшада өткен

сабақтарды үйде жалғастыруға арналған ата-ана мен балаға ортақ тапсырмалар беру. Бұл баланың алған білімін бекітуге және ата-ананың оның дамуына белсене араласуына көмектеседі.

Ата-аналар тәрбиелік іс-шараларға белсенді қатысқанда ғана баланың даму процесі тиімді әрі үйлесімді жүзеге асады. Ата-аналар мен тәрбиешінің арасындағы тиімді байланыс бала тәрбиесінің сапасына тікелей әсер етеді. Сондықтан тәрбиеші ата-аналармен қарым-қатынастың әртүрлі әдістерін қолдануы қажет.

Жеке әңгімелесу – әрбір ата-анамен жеке кездесіп, баланың дамуы, мінез-құлқы туралы пікір алмасу. Бұл ата-ананың тәрбиешіге деген сенімін арттырады.

Ашық есік күндері – ата-аналарға балабақшадағы тәрбие процесін көруге мүмкіндік беру арқылы олардың баланың тәрбиесіне деген қызығушылығын арттыру.

Қысқа сауалнамалар мен кері байланыс – ата-аналардан балабақша жұмысы туралы пікір сұрап, олардың ұсыныстарын ескеру. Бұл әдіс ата-аналардың өздерін маңызды сезінуіне ықпал етеді.

Ватсап топтары мен онлайн кездесулер – ата-аналармен тұрақты байланыста болу үшін цифрлық технологияларды пайдалану. Бұл әсіресе жұмысбасты ата-аналар үшін ыңғайлы.

Қарым-қатынастың осы әдістерін қолдану арқылы ата-аналар мен тәрбиеші арасында сенімді байланыс қалыптасып, бала тәрбиесі бойынша ортақ мақсатқа жетуге болады.

Қазіргі ата-анаға тәрбие мәселесінде қолдау көрсету – тәрбиешінің маңызды міндеттерінің бірі. Баланың үйлесімді дамуы үшін ата-ана мен балабақша арасында тығыз қарым-қатынас орнауы қажет. Тәрбиеші ата-аналарға педагогикалық және психологиялық көмек беріп, оларды тәрбиелік шараларға белсенді қатыстыру арқылы бала тәрбиесінің сапасын арттыра алады.

Баланы дұрыс тәрбиелеу – тек ата-ананың ғана емес, бүкіл қоғамның

ортақ жауапкершілігі. Сондықтан тәрбиеші ата-анамен сенімді қарым-қатынас орнатып, оларды баланың дамуына жүйелі түрде қатыстыруы қажет. Балабақша мен отбасы арасындағы ынтымақтастық күшейген сайын, бала да үйлесімді дамып, болашақта қоғамға пайдалы азамат болып қалыптасады.

Ата-аналарға берер ең басты кеңес – балаңызға уақыт бөліңіз, оның дамуына белсенді атсалысыңыз және балабақшамен тығыз байланыста болыңыз. Балаға мейірім мен дұрыс бағыт беру – оның болашағына жасалған ең үлкен қадам.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Жұмабаева С.Қ. *Отбасындағы тәрбиенің психологиялық негіздері.* – Алматы: «Білім», 2021.
2. Мұқанов М.Ж. *Бала психологиясы.* – Алматы: «Мектеп», 2020.
3. Назарбаева С.А. *Отбасы және балабақша: Тәрбиенің өзара ықпалдастығы.* – Нұр-Сұлтан: «Қазақ университеті», 2019.
4. Құнанбаева Б.Т. *Мектепке дейінгі педагогика.* – Алматы: «Рауан», 2022.